

Een bouwplaat kan omschreven worden als een plaat met een kern van hardschuim, die aan beide zijden voorzien is van een gewapende cementering of een hechtvlies, en die klaar is om betegeld te worden. De toepassingsmogelijkheden van dergelijke betegelbare platen zijn talrijk: bij nieuwbouw, bij vernieuwbouw, voor vloeren, voor plafonds, voor wanden en dit, zowel in droge als in natte ruimten. Dit artikel zet hun toepassing op wanden in de kijker en reikt de aannemer-tegelzetter bovendien specifieke informatie aan voor de plaatsing ervan.

Bouwplaten:

veelzijdige ondergronden voor tegels

1 Plaatkarakteristieken

Er is op de Belgische markt een breed gamma aan betegelbare platen te vinden, gaande van platen op basis van gips, vezelcement of hout tot platen met een kern van geëxpandeerd (EPS) of geëxtrudeerd (XPS) polystyreen. [De toepassingsmogelijkheden ervan zijn legio.](#)

Voor de plaatsing in natte ruimten, waar waterdichtheid een belangrijk aandachtspunt is, verwijzen we naar de [WTCB-Dossiers 2010/2.11](#), waarin de verschillende materiaallopties om te komen tot een waterdicht resultaat besproken worden, evenals naar de [WTCB-Dossiers 2017/2.9](#), waarin de intrinsieke waterbestendigheid van bouwplaten en de uitvoering van inloopdouches met onder andere plaatmateriaal besproken worden.

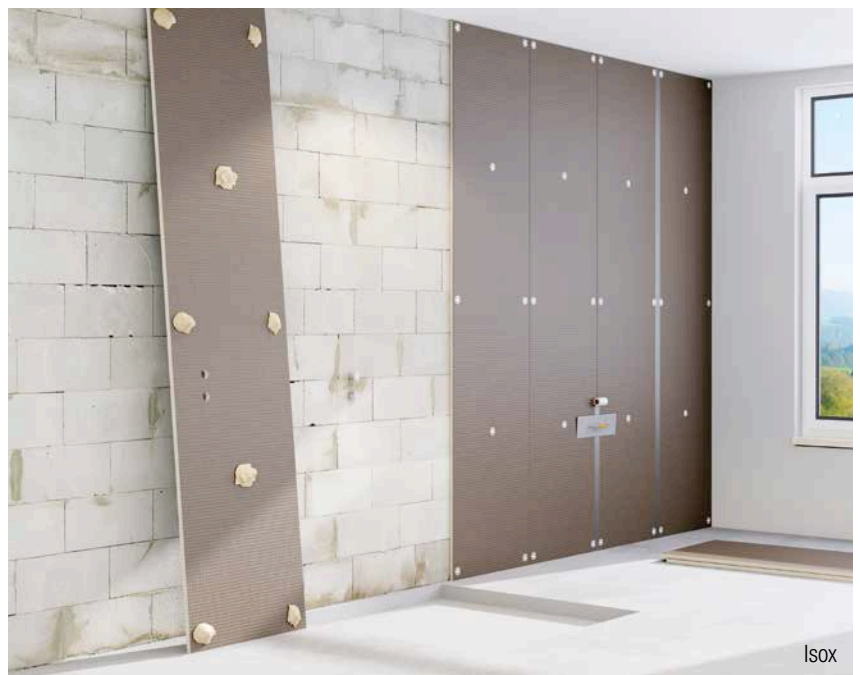
In dit artikel spitsen we de aandacht echter toe op bouwplaten zonder waterdichtingsfunctie met een EPS- of XPS-kern voor wandtoepassingen. Dergelijke bouwplaten zijn drukvast (> 180 kPa voor EPS en 300 kPa voor XPS), thermisch isolerend, weinig gevoelig voor schimmelvorming, lichtgewicht en eenvoudig verwerkbaar. Ze zijn beschikbaar in verschillende diktes, gaande van enkele mm tot enkele cm. Vaak zijn er naast de grote platen van ongeveer 2,5 m op 60 cm ook bredere en/of minder lange platen verkrijgbaar.

De bouwplaten zijn eenvoudig te snijden met behulp van een breekmes of een hand- of decoupeerzaag. De opslag ervan gebeurt bij voorkeur droog, vlak en liggend en dit, om doorbuigen te vermijden.

De meeste fabrikanten bieden ook de bijhorende systeemcomponenten aan, zodanig dat de platen gemakkelijk geplaatst kunnen worden: afdichtings- en wapeningstape, hoekelementen, pluggen, schroeven, rozetten, lijmen, kittens ...

2 Toepassingen

Afhankelijk van hun dikte, kunnen bouwplaten aangewend worden om wanden te egaliseren, als ondergrond voor tegels of pleisterwerk, voor het realiseren van scheidingswanden op regelwerk of tussenmuren, voor het bekleden van badkuipen, voor het omkassen van leidingen, voor het bekleden van voorhangtoiletten, voor het ontwerpen van nissen en badka-

1 | Bouwplaten voor een wandtoepassing.

ISOX

2 | Bouwplaten op regelwerk.

merelementen, voor het realiseren van schappen en kastjes enzovoorts. Ze kunnen ook aangewend worden om gebogen oppervlakken uit te voeren. In dit geval dient men ingezaagde bouwplaten in een ronde vorm te plaatsen. Door deze manier van werken kunnen onder meer zuilen, gebogen muren en zitbanken voorbereid worden.

2.1 Egaliseren van wanden

Niveaunderschillen aan het wandoppervlak – die bijvoorbeeld te wijten zijn aan een gedeeltelijke bepleistering of een halfhoge wandbetegeling – kunnen weggewerkt worden door het aanbrengen van dunne bouwplaten.

De dikte van de bouwplaten moet afgestemd worden op de dikte van de bestaande afwerking, om ervoor te zorgen dat de aansluiting tussen beide muurdelen vlak zou zijn. De bouwplaten worden volledig verlijmd op de ondergrond waarop vooraf een geschikt voorstrijkproduct aangebracht werd (voor zuigende of niet-zuigende ondergronden). De voegen worden doorgaans voorzien van een wapeningsband

om het risico op scheurvorming in het afwerkingsmateriaal te beperken.

Indien de ondergrond wel voldoende vlak is – d.w.z. indien de aanwezige niveaunderschillen kleiner zijn dan 5 mm onder de lat van 2 m – maar niet over een toereikende draagkracht beschikt (wat het geval kan zijn bij muren met afbladderende verf of in aanwezigheid van een holklinkende bepleistering), dan moeten de bouwplaten mechanisch verankerd worden met pluggen. De pluggen moeten voldoende diep (doorgaans 35 mm) in de ondergrond gedreven worden, om de bouwplaat de nodige stabiliteit te verlenen. Men dient te voorzien in een minimum van 5 pluggen per m², wat voor een bouwplaat met standaard afmetingen overeenkomt met 8 pluggen per plaat.

Bij twijfel over de oppervlaktecohesie van de bestaande ondergrond, wordt aangeraden om een mechanische verankering uit te voeren.

2.2 Uitvlakken van onvlotte ondergronden

Bouwplaten kunnen ook aangewend worden om onvlotte ondergronden te egaliseren. Alvorens de bouwplaat tegen de onvlotte wand aangebracht wordt, dient men de positie van de lijmdotten aan te duiden door bijvoorbeeld de plaat te doorprikken. Na het aanbrengen van de lijmdotten op de aldus gemarkeerde plaatsen, wordt de plaat goed aangedrukt en gepositioneerd. Zodra de lijm voldoende uitgehard is (de volgende dag of sneller indien er gewerkt wordt met een lijm met snelle binding) worden er doorheen deze lijmdotten pluggen ingeslagen om de bouwplaat vast te zetten. Ook hier is een minimum van 5 dotten en pluggen per m² aangeraden.

Bij deze plaatsingsmethode is het belangrijk dat de bouwplaat over een toereikende dikte beschikt (doorgaans minimum 20 mm). Zo niet, dan zou de plaat tussen de pluggen kunnen gaan bewegen en wordt het risico op kromtrekken reëel.

De voegen van de bouwplaten kunnen voorzien worden van een lijmkit en/of van een wapeningsband.

2.3 Realiseren van scheidingswanden op regelwerk

Bouwplaten kunnen ook op een houten of een metalen regelwerk geschroefd worden. In dit geval worden ze beschouwd als lichte binnenwanden en moeten ze voldoen aan de eisen uit de TV 233. Volgens deze TV moeten lichte binnenwanden (zowel voorzetwanden als scheidingswanden) weerstand kunnen bieden tegen alle toevallige statische of dynamische belastingen die teweeggebracht worden door mensen of voorwerpen en dit, zonder volledig of gedeeltelijk in te storten. Bij hun prestatiebeoordeling moet er bijgevolg zowel rekening gehouden worden met hun weerstand tegen de impact van een hard (bv. hoek van een meubel) of zacht (bv. vallen van persoon tegen de wand) lichaam, als met hun weerstand tegen belastingen (bv. schilderijen, lampen, kleine opgehangen meubels).

Wanneer de bouwplaten op een houten of een metalen regelwerk geschroefd worden, dan moet de minimale plaatdikte afgestemd worden op de maximale tussenafstand van de dragers. De meeste fabrikanten schrijven platen met een minimale dikte van 2 cm voor bij regelwerk met een hartafstand van 60 cm. Indien de hartafstand verlaagd wordt tot 30 cm, dan kan men eventueel zijn toevlucht nemen tot dunnere bouwplaten (met een dikte van circa 1 cm). De technische steekkaart van de platen dient hierover uitsluitel te geven.

3 Afwerkingsmaterialen

Bouwplaten kunnen bekleed worden met de meest uiteenlopende afwerkingsmaterialen, gaande van tegels uit keramiek of natuursteen (ook mozaïek) tot bepleisteringen enzovoorts. De uitvoeringsgraad van de bouwplaten moet afgestemd worden op het type afwerkingsmateriaal.

Voorwerpen zoals rekken, boekenplanken ... dienen verankerd te worden in de dragende structuur (metalen of houten latwerk) of de dragende ondergrond. ■

T. Vangheel, ir., adjunct-laboratoriumhoofd, laboratorium Ruwbouw- en afwerkingsmaterialen, WTCB